(10 384) Львів, четвер 1. січня 1925 Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“ Начальний редактор ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

Львів, дня 31. грудня 1924.

...отаючися з нинішним днем, після ...літної відсутности, до своєї ...ої праці в „Ділі“, старий ро... к почуває потребою серця зло... на сім місці поклін усім ре...рам і співробітникам нашого ...пису, котрі — за шість останніх ... — в посвятою своїх сил, здо... й свободи, серед безпри...их трудностей, в найтяжших ...вних ратували український ...ник від загину, піднели його ...ни й поставили на сього...ім уровені. Коли можна го...и про геройський період у ...тку нашої преси, то геройс... було минуле шестиліття в ...вній нашого часопису і в житті ...робітників.

...самозрозуміла, що підписа...едактор переймає шестилітню ...нну моральну й політичну, за ...д падолиста 1918 р. до кінця ... 1924 — *cum beneficio inventarii*. ...що в заслуг „Діла“ за саме ...й час не може вписуватися ...нок нинішного редактора, ... може перейти на нього ...ліа сума моральних і політич...х зобовязань усіх редакцій на...го часопису за означений період ...у. Не все, що за той час писалось ...„Ділі“ про внутрішні й зверхні ...тавини українського істнування, ...е перейти в спис наших мо...них зобовязань на сей рік.

...итачів і прихильників „Діла“ ...кає редактор вибачливости і ...рального кредиту: останнього ... на тижні, а на місяці бодай. ...сопис не знижка, і світогляд по...тичний може висловлюватися в ...ближному бодай заокругленні ...ьки спроволі, тільки з упливом ...в, тижнів, місяців. А чейже не в ...му иншому, як саме в зусиллях ... вічною відвагою й невсипущою ...ергією *політичного світогляду* ...омадянства лежить завдання і ...ога публіцистика.

В. Панейко.

Бр. 4108/24. Н [illegible] Річпосполитої Польської! Суд окружний карний як Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок [illegible] Прокураторії, що зміст часопису „Діло“ ч. 284 (10.277) з дня 24. XII. 1924 р. в статті під заголовком: [illegible] 2) „По[illegible]“ уступ по словах і М. [illegible] до кінця артикулу. 2) „Видача [illegible]“ уступ по словах: з [illegible] до кінця артикулу містить [illegible] і) з § 65а) з. к. і пров. [illegible] 305 з. к. ад 2) і 3) зл. з § 65а) з. к. [illegible] в дні 27. XII. 1924 р. кон[illegible] [illegible] 493 п. кар. [illegible] то[illegible] Зразом видав [illegible] редакторови тої [illegible] повістити [illegible] то по [illegible] того вказу [illegible] з 17. XII. 1922 Д. и. д. [illegible] за пере[illegible] з. в. — Львів [illegible] 1924.

(Підпис нечиткий).

„Просвіта“ в числах.

ФІЛІЇ І ЧИТАЛЬНІ.

Звідомлення львівської „Просвіти“ з останнього півтора року (за час *від 1. квітня 1923 до 24. грудня 1924 р.*) не дає повного образу життя нашого великого товариства. — головна причина сього недокладність звітів філій, на яких опирається звідомлення Головного Виділу. На 81 філій „Просвіти“, виказаних у звіті, 4 не проявляє діяльности, 19 не присл до звідомлень, 11 було довший час закритих політичною владою, 4 свіжо засновані, — а й решта здебільша дала звідомлення недокладні і фрагментаричні. Тому й Головний Виділ не міг дати вичерпуючої статистики праці, — так само і наш огляд може бути тільки поверховний.

Освітна організація концентрується у *філіях* „Просвіти“. До війни було їх 76 тепер звіт подає число 81. *Провід* філій є майже всюди в руках інтелігенції. Головами філій є 28 священиків, 28 адвокатів, 2 нотарів, 6 суддів, 1 емер. адміністраційний урядник, 4 професорів, 3 учителів, 1 лікар, 1 кооператор, 3 міщан-промисловців. Як котрий стан веде освітню роботу не беремося характеризувати, згадаємо тільки, що звідомлень не прислало 8 голов-священиків, 6 адвокатів, 2 суддів, 2 народніх учителів... Економічну основу своєї діяльности, а саме *доми і реальности* виказало 11 філій, мабуть є їх більше. Філіяльні *бібліотеки* мають філії Белз, Бібрка, Журавно, Камінка Струмилова (1000 т.), Копичинці, Станиславів (903 т.), Стрий (к. 2000 т.), Товмач (1840 т.). Всі бібліотеки мають загальний характер і в части обслуговують повіт; філія Белз змагала до утворення *фахової* освітньої бібліотеки. *Мандрівні бібліотеки* для читалень заложили філії Комарно (кілько?) і Стрий 4.

Освітня праця в повітах ведеться у ріжних формах. Деякі виділи самі тільки двигають на собі тягар організації і самі виділові переводять люстрації; инші філії творять помічні органи у виді комісій, як організаційна, відчитова, театральна, жіноча і ин.; де инде знову округ філії ділиться на райони, віддані до організації місцевим людям. Тільки 10 філій виказало свої *канцелярії* з платними урядниками: Белз, Бережани (спільно з УПТ), Богородчани (так само), Делятин, Журавно, Золочів, Камінка Стр., Копичинці, Рава Р., Сокаль.

Значне число філій уладило *освітні наради і віча*: Белз 2, Бережани 3, Бібрка 1, Борщів 1, Бучач 7, Городок 1, Долина 1, Жовква 2, Журавно 5, Золочів 2, Косів 1, Краковець 1, Львів м. 2, Львів п. 4, Самбір 1, Снятин 1, Сокаль 1, Станиславів 2, Тернопіль 2, Чортків 4, Яворів 1, Ярослав 1. Деякі філії уладили *курси*: філія Золочів 6-тижневий курс вищої освіти, на який вписалося 26 слухачів, покінчило 16; філія Львів м. курс прелегентів і два курси нотного співу; Копичинці господарський курс; Рогатин, Стрий, Теребовля кооперативні курси; Краків курс гуцульського різьбарства. — Всі філії переводять *люстрації* читалень, але докладнійші цифри дали тільки: Добромиль 4, Золочів 19, Козова 21, Копичинці 15, Надвірна 10, Самбір 32, Сокаль 35, Солотвина 6, Станиславів 30, Стрий 21, Тернопіль 32, Товмач 20, Турка 8.

На основі цих неповних даних важко є схарактеризувати рівень ріжних філій. Звіт називає найкращими і зразковими філії: Копичинці, Перемишль, Самбір, Снятин, Станиславів, добрими Борщів, Жовкву, Сокаль. — инші очевидно належать до середніх; занепалі Бурштин і Сколє, недіяльні Гвоздець, Мостиська Вел., Скалат, Ясло. Що більшість філій все таки старається піднести свою діяльність, в тому у значній мірі є заслуга Гол. Виділу, який у всіх філіях перевів люстрацію, в деяких по два й три рази; сам голова „Просвіти“ М. Галущинський обїхав яких 50 місцевостей.

Коли порівняємо *стан з довоєнним*, можемо сконстатувати, що *більше* число читалень мають філії Комарно і Львів м.; 100 прц. довоєнних Делятин і Косів, 90 прц. Козова і Снятин; 80 прц. Богородчани, Золочів, Копичинці, Щирець, Турка; 70 прц. Белз, Бережани, Бібрка, Буськ, Камінка Стр., Товмач; 60 прц Борщів, Львів-повіт, Новий Санч, Олесько, Перемишль, Рогатин, Сокаль, Стрий, Теребовля, Товсте; 50 прц. Глиняни, Журавно, Любачів, Надвірна, Підгайці, Солотвина, Судова Вишня, Тернопіль, Чортків, Яворів; 40 прц. Болехів, Бучач, Долина, Дрогобич, Жовква, Збараж, Зборів, Золочів, Коломия, Нове Село, Радехів, Самбір, Ходорів; 30 прц. Броди, Бурштин, Городенка, Жидачів, Кути, Тисьмениця; 20 прц. Войнилів, Гвоздець, Городок, Рудки, Ст. Самбір, Скалат, Сколє, Чесанів, Ярослав; 10 прц. Калуш, Мостиска; нище 10 прц. Сянік; не виказали зовсім Добромиль, Рава Р., Угнів.

Число читалень *до війни* було 2944, з того *відновлено* 1452, тобто 48 прц., але політична влада розвязала 125 читалень, так що фактично істнує 1327 читалень, себто 45 прц. довоєнних. Потішаючим фактом може бути це, що в останньому часі внесено 396 прохань про нові читальні.

Власні *доми* має 348 читалень (26 прц.), крім цього *будується* 23 і приготовляється 59.

Читальняних *бібліотек* було 771, тобто в 59 прц. читалень.

Маємо відомости тільки про 342 *виклади* в читальнях. Докладнійші цифри є з округів філій: Бібрка 27, Болехів 15, Борщів 17, Добромиль 3, Козова 11, Косів 36, Львів м. 87, Львів п. 33, Рогатин 39, Сокаль 66, Станиславів 33, Теребовля 16, Тлусте 7, Ходорів 1, Чортків 11, Щирець 14, Яворів 32, Янів 1.

Курси неграмотних уладжено у філіях: Бібрка 6, Борщів 5, Комарно 1, Львів м. 1, Новий Санч [illegible], Рогатин [illegible], Станиславів 2, Тлусте 1.

Хорів у читальнях було до війни 211, тепер виказано 219; концертів по читальнях було 397.

Аматорських *театральних гуртків* до війни було 331, тепер число зросло на 492; театральних вистав було 2506.

Оцінку цифр, які тут подаємо, відкладаємо на инше місце.

Іван Кривянкевич.

Українські посли і сенатори до Українського Народу.

В осени 1922 року український народ, що опинився під польською владою, вибрав нас зпоміж себе і вислав до Варшави, до польського сойму і сенату, щоби там боронили ми його права та боролися проти кривд, яких народ наш під тою владою увесь час зазнає.

Ми присягнули свому народові його права боронити і скільки сили нашої боротися проти тих, хто народ наш кривдить.

Ставши в соймі й сенаті, ми, слухаючися наказу свого народа та своєї совісти, виразно заявили польському урядові й польському народові перед цілим світом, що наш народ український не може зректися свого найсвятійшого права — самому бути господарем на своїх споконвічно українських землях.

Ми рішуче заявили:

що земля, яку народ наш своїм потом-кровою цілі віки поливав, належиться тільки нашому українському народові;

що польське осадництво й кольонізація української землі видирає ту землю від безземельного й малоземельного народа нашого та позбавляє його єдиного засобу до життя;

що накладання на знищений війною край наш величезних, у світі нечуваних податків приносить нашому народові страшне зубожіння;

що закривання українських шкіл, недавання народові нашому освіти на мові йому рідній українській, натомісць насильне запроваджування по наших селах і містах чужої школи польської, закриває світ народові нашому, приводить його до страшної темноти;

що відбирання церков та переробдювання їх на римо-католицькі костели, закривання православних парафій та ріжні втручання уряду в справи віри нашого народу, як напр. примусове запроваджування григоріянського календаря (нового стилю) в його церковно-релігійне життя, є виразним походом проти прадідівської віри нашого народа українського, направленим на її приниження і знищення.

Ми заявили польському урядові та польському народові, що наш український народ з усім тим, що з ним твориться, ніколи добровільно не погодиться, а що своїх прав він завжди буде боронити.

На ту цілком легальну боротьбу нашого народа польський уряд відповів страшними утисками. В [illegible] наших [illegible]

[illegible] заґотоплено до тюрем, [illegible] довгими роками мучаться. В самій [illegible] тюрмі сидять сотні народу українського, а скільки-ж [illegible] його по тюрмах у [illegible] містах: у Львові, Рівному, Ковелі, Бересті, Бережанах, Пинську?...

Недавно окружний суд у Луцьку засудив 14 людей, переважно молодих [illegible] хлопців, на чотири роки тяжкої тюрми на донос тих [illegible] і добровільних польських [illegible], що у великому числі грасують по нашому краєві, чіпляються до народу нашого, провокують його та штучно створюють політичні процеси. Польські суди не милують наших людей.

Край наш, колись багатий, лежить тепер, по світовій війні, в руїні. [illegible] люд наш стогне від своєвілля адміністрації, поліції та польських шпиків, од [illegible] податків, кинутий у безпросвітню [illegible].

Усього того, що в краєві нашому діється, ми не хочемо.

Про все те голосно ми говорили й говоримо в соймі й сенаті. Так само і на своїх посольських вічах та на инших зібраннях перед народом українським, перед Вами, нашими виборцями, ми говоримо та виясняємо причини всього лиха нашого.

Колюча правда не подобається урядові, не подобається тим Полякам кольоністам і осадникам, що до нашого краю наїхали, не подобається адміністрації, поліції та шпикам польським, — і за те вони лютують.

Забитий, заляканий люд наш або в тюрму мусить іти, або мовчати.

І тільки ми, посли Ваші, — здавалося — могли вільно правду в очі говорити та про кривди народа нашого голосно кричати.

Але, щоби люди не чули [illegible] [illegible] нічого, щоби мовчки та покірливо гнули свої спини, пани положення заповзялися і нам, вибранцям Вашим, уста заткнути.

Поліція з наказу свого начальства останніми часами почала забороняти наші посольські віча і розганяти людей, що зібралися послухати свого посла та до його рук скласти свої скарги. Але й того ще було замало: підшукувалося причини, аби працю нашу на користь народа нашого зовсім унеможливити. Так, зорганізоване в Почаєві польське осадництво своїм доносом та наклепами допомогло рівенському прокураторові потягнути до суду трьох наших послів — Павла Васильчука, Сергія Козицького й Максима Чучмая — за те, що 26. серпня 1923 р. на вічі в Почаєві вони розказали людям чимало неприємної для Поляків правди. 18. і 19. грудня ц. р. польський сойм ухвалив видати судові цих трьох послів, що чесно служили свому народові. Тепер їх позбавлено посольської недоторканости і польський суд їх буде судити.

Як судять польські суди наших людей — ми вже добре знаємо...

Пани положення думають, що убють вони душу нашого народа, що змусять його до цілковитої покори собі, що заткнуть уста нам — послам, щоби не говорили ми їм гіркої правди.

Але ми заявляємо, що ніякі заходи [illegible] не змусять нас одступитися від оборони нашого народа, який нас вибрав. Як досі, так і далі ми твердо будемо стояти на сторожі ваших прав і сміливо перед цілим світом будемо кричати: кривда чиниться нашому народові від Польщі!

Звертаючися з отсим листом до тебе, наш народе український, до [illegible] [illegible], ми кличемо [illegible] стояти за свої права [illegible] [illegible] [illegible] і жертв [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

[illegible] коло наших українських [illegible] політичних організацій, бо боротьба вимагає сили, а сила — тільки в гурті, в єдинні!

До леґального єднання, до леґальної боротьби за свої права ми кличемо. Отже не лякайтеся нічого і перед невдачами не падайте духом!

Майте терпіння і вірте, що наша правда до нас прийде!

Посли: А. Братунь, П. Васильчук, В. Дмитріюк, С. Козицький, [illegible] [illegible], С. Любарський, С. Макух, С. П[illegible], С. Хруцький, М. Чучмай.

Сенатори: Д. [illegible], О. Карпинський, Л. [illegible], П. [illegible], [illegible], М. [illegible].

Офензива комунізму.

в естонії, литві й латвії.

Через естонську невдачу наступ комунізму на прибалтійські держави хвилево припинився і запанувало на тому фронті затишє.

Та ось найновіщі газетні вісти кажуть про те, що в Латвії комуністи теж почали офензиву. Вони вчинили відночасно 23. грудня аж три замахи на військові арсенали в Ризі, Рівнії та Алюксні. Замахів доконано навіть в одній годині. Вони не вповні вдатися. Багато замахів [illegible] заарештовано та віддано під суд. Уряд поробив надзвичайні заходи для припинення евентуальних заворушень, однак до них не дійшло. На фронті запанувало знов затишє. За те помітна дуже жвава акція латвійського уряду та дипльоматії в напрямі ізоляції від офензиви комінтерну.

Саме перевчера зложив президент латвійського парляменту Вестманс візиту президентові Польщі Войцєховскому в Спалі. Польська преса інформує, що візита ця не носила товариського характеру і не виплинула виключно з дипльоматичної куртуазії, а мала чисто дипльоматичну мету.

В розмові порушувалися дві справи. Першою була справа польської національної меншости в Латвії — другою справа спільного протикомуністичного фронту. Між усіма малими прибалтійськими державами, себто між Латвією, Литвою, Естонією та Финляндією істнує мілітарно-оборонний союз проти спільного ворога, яким є для них СРСР. До того протибольшевицького бльоку малих прибалтійських держав бажала прилучитися і Польща. На перешкоді цьому стояла Литва. Вона має і до нинішній день має з Польщею порахунки за Вильну. Литва все протестувала проти участи Польщі в прибалтійському бльоці. [illegible] конференцію прибалтійських держав разом із Польщею у Варшаві, але без Литви і конференцію тихже держав у Ковні, але без Польщі.

Варшавська конференція закінчилася для Польщі безуспішно. До воєнного зближення не прийшло. За те заключила вона деякі незначні договори економічної натури. Ковенська конференція натомісць закінчилася великим успіхом Литви, яка довела до мілітарного зближення усіх прибалтійських держав з виразним виключенням Польщі від участи в тому бльоці. Попри те Литва пошукала своїх союзників теж для своєї протипольської політики.

Нині обставини міняються. Наступ комунізму під проводом московського комінтерну на малі прибалтійські держави сильно зріс. При естонському перевороті виявилося, що слідом за комінтерном іде також червона армія і червона фльота СРСР. Супроти того перед малими прибалтійськими пігмеями встав на весь зріст великанський червоний ворог з подвійним обличчям, бо комінтерн і СРСР. Перший розпоряджує армією агітаторів та агентів, а другий червоною армією та фльотою. Очевидячки, що загрожені держави шукають оперття сильнійшого та певнійшого від усіх них вкупі. Таким реальним союзником може бути в даному випадку тільки Польща. І ось саме візита Вестманса виглядає не з чого иншого як з того, що в обличчю комуністичної небезпеки треба шукати порятунку в Польщі, за якою стоїть Франція.

Та вернемо до самої справи Латвії. Латвійські події показували би, що комуністи по невдачному естонському перевороті відступили цілком від свого первісного пляну масових виступів і революційних замахів. Вони вернули до випробованої тактики підривання мілітарної сили буржуазних держав шляхом замахів на військові обєкти. Таку комуністичну тактику записала вже хроніка комуністичної діяльности в Румунії і в Польщі. Самі замахи є підготовчого характеру. Вони мають на меті стероризувати владу, ввести в її ради хиткість та нерішучість і ввести замішання в публичну опінію. Ослабивши таким чином ряди самої буржуазії та її політичних провідників, комуністи думають приступати до реалізації своєї мети, тобто до виведення на фронт мас та заведення диктатури пролетаріяту.

Ця зміна тактики комінтерну по естонській авантюрі доказує, що він не розчарувався естонською невдачею, не зложив рук і не багато собі робить з тих протибольшевицьких потягань, які аранжує на заході та на Балкані англійська консервативна дипльоматія.

В. М.

Льойд Джордж розчарований.

Погляди Льойда Джорджа на минулий рік. — Протверезіння. — Здобутки англ. політики. — Невдача робітничого уряду. — Великий поступ.

Бувший премієр міністрів Великобританії, Льойд Джордж, робить короткий підсумок дипльоматичних здобутків в Англії за минулий рік, кидаючи при цій нагоді кілька загальних уваг про загальну політичну атмосферу в Европі. Першою ознакою цієї атмосфери він уважає протверезіння, у порівнанні зі спалахнувшими надіями, які принесла війна.

Европейський овид став в рожевого сірим. Яскраві кольори французького прапору, який хотів простягнути над Францією в усю ширину Поанкаре, мусіли зблідніти за уряду Ерріо. Це саме можна ствердити в англійській політиці, а навіть в італійській: Муссоліні розпустив яскраві фарби. В 1919 р. уряди ставили собі за завдання: ущасливити всі шари населення загальною альтруїстичною революцією. Нині вони цікавляться збільшенням експорту та дипльоматичними формами чемности, щоби припасти до вподоби своїм сусідам. У повоєннім палі керманичі держави змальовували пляни повної економічної обнови краю, допомоги калікам, заслуженим вояцтвам, робітникам та всім покривдженим, припинення міжнародніх та торговельних воєн.

Англійський дипльомат гадає, що його парлямент з 1919 р. зробив дуже багато для наладнання суспільного ладу, поправи долі робітництва, виховання молодого покоління, — і що ці здобутки більші, як в небудь иншій історичній добі [illegible] [illegible] [illegible] стовпами на шляху поступ[illegible] умовини суспільного розвит[illegible] важні, ніж коли-небудь, [illegible] — більші, тому й лекший [illegible] чаювання. Наслідком цього [illegible] було те, що погорда [illegible] праці між суспільними класами [illegible] і зростала [illegible] [illegible] [illegible]. У повоєнних роках [illegible] утрачених днів по причині [illegible] [illegible] та демонстрацій було [illegible] більше як перед війною.

Найсумнішим розчаруванням [illegible] думку Л. Джорджа, була [illegible] першого робітничого уряду [illegible] [illegible] Европі. Уряд Мек-Дона[illegible] [illegible] слабо наслідував своїх [illegible] [illegible]: його [illegible] здобут[illegible] економічний плян Доза, був [illegible] товлений уже раніше; одина[illegible] заслугою Мек-Дональда є те, [illegible] боронив цього пляну, хоча ра[illegible] виступав проти нього. А ро[illegible]бітнича кляса даремно жда[illegible] здійснення обіцянок; її кан[illegible] на перепоні стоять ворожі бу[illegible] ні партії. Упадок Мек-Дон[illegible] може мати далекосяглий вп[illegible] міжнародну політику. Органі[illegible] робітництво переконалось [illegible] що суспільні реформи лекш[illegible] знати необхідними, ніж їх пер[illegible] і що у праці над ними не [illegible] власна добра волі або [illegible] для инших.

Преса.

Крик сумління.

Найбільший сьогочасний [illegible]ський письменник Ст. Жеро[illegible] що в своїй поетичній [illegible] про нову Польщу, державу [illegible]ної справедливости, господ[illegible]го добробуту, національно[illegible] толєранції, умового й мора[illegible] розцвіту, що змальовує [illegible] сеяти боротьбу [illegible] [illegible] волю рідної країни, що [illegible] крик розпуки з приводу „[illegible] [illegible] деспотизму“, що з [illegible] шу булуччину малював суєтні[illegible] і беззахистність „бездомних“, [illegible] останній своїй повісти „Пров[illegible] зупинився перед своїм [illegible] ідеалом і... вдарив головою о[illegible]

Польща воскресла, не [illegible] скресла, але вже при своїм [illegible] скресенні почала горбати на [illegible] й ліво. Все, що говорилося [illegible]бітникам про соціяльну справед[illegible]вість, селянам про освіту, [illegible] економічний розцвіт, [illegible] [illegible] дам про волю, щастя і т. [illegible] все те стало ...„притчею во [illegible] ніх“. Польща, що „ас народи [illegible] вус“..., фактично здійснила їх, чим? Ось що оповідає герой [illegible] повісти Жеромського:

„[illegible] [illegible] [illegible] Умов, в яких перебувають [illegible], [illegible] часто перевисшують [illegible] тюр[illegible] Свідчать про те голодівки, що [illegible] частійшими з року на рік... Діти [illegible] [illegible] кінчаються смертю... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ось [illegible] [illegible] [illegible] польська [illegible]...“

Так суттиться душа героя [illegible]вісти Жеромського при зустрічі [illegible] своїм обдертим ідеалом. І до нього доносяться голоси виправдання: „Є це кріваве й підле [illegible] [illegible]них ворогів, яку [illegible] з примусу“. Але у відповідь на [illegible] вирявається йому тільки крик: „Яка облуда! яка кривоприсяга!“

І він хотів би тої своєї коханої ідеал, свою розвіяну мрію оживити, дати їй якусь ідею.

„Польщі негайно потрібна [illegible] [illegible] Нехай не буде земельна [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Тут є звідки“.

Більше нічого не міг [illegible] цей нещасний, битий [illegible] стидом герой Жеромського. А[illegible] цей його крик, крик [illegible] серед задушливої атмосфери [illegible] [illegible] буде тільки голосом „[illegible] [illegible] в пустині“.

„Робітземліс“.

Недавно закінчився в Харкові І. Всеукраїнський Зїзд Спілки робітників сільського та лісового господарства (в скороченню „Робітземліс“). Робітземліс — це та спілка, якій ще Ленін намітив ролю: „перебудови всеї основи села“. Нею дуже інтересувалися свого часу всякі партійні зїзди краєвого й загального союзного розміру. Оснувателі тої спілки все намагалися довести до того, щоби спілка мала чисто клясовий пролетарський характер, не зважаючи на те, що членами її є виключно селяне і фахові інтелігентні робітники, як агрономи та лісоводи. Метою зїзду було саме закріплення спілкою чисто клясового пролетарського характеру.

На Україні ця спілка має вже за собою деяку історію. Вона повстала ще в 1920 р. В 1921 р. виявилося на І. Всеукраїнській конференції, що спілка обєднує 72 тисячі членів переважно урядовців та членів колективних господарств. В тому році спілка усунула всіх членів колективів зі свого складу і рішила шукати шляхів на село для приєднання в члени спілки наймитів і селянської бідноти. Наслідком цього в 1922 спілка нараховувала вже тільки 52.721 членів, у 1923 р. 68.000 членів, а в 1924 р. 75.236 членів. Розвиток спілки поступав отже крутими шляхами, не зважаючи на велитенську ролю, яку заповів для неї Ленін, а то перебудову села.

На цьому І. Всеукраїнському зїзді Робітземлісу виявилося, що між членами спілки є 65 проц. робітників (землі та ліса) і 35 проц. урядовців. Крім цього спілка обслуговує 200.000 наймитів, з яких 116.000 звязаних зі спілкою трудовими умовами між господарями і спілкою. Умови між господарями і спілкою заключаються на домагання самого наймита і робляться вони на те, щоби спілка могла боронити інтересів наймита перед господарем та заступати його інтереси перед державою. На зїзді виявилося, що наймити находять працю переважно в глитаїв (куркулів) і в радянських господарствах („радгоспах“), що повстали подекуди на місці поміщицьких лятифундій як зразкові господарства.

Зїзд приняв цікаву постанову про те, щоби Народній Комісаріят Земельних справ звернув живійшу увагу на радгоспи, вложив більше енергії в справу їхнього вивінування та піднесення їхньої культури, бо ці єдині представники великого сільського господарства на Україні можуть стати підвалиною господарського розквіту радянської держави. Далі зїзд напятнував недбалу господарку в лісі. Влада звільняє на зиму багато лісових сторожів і через те ліс зимою годі допильнувати, його розкрадають. Уряд не дбає цілковито про культуру ліса та посадку нового.

Далі сконстатував зїзд, що на селі йде величезна конкуренція наймитів, незаможників та середняцьких дітей. Сільська біднота в звязку зі зубожінням за останній рік пливе з одного місця в друге, з лісостепу в степ і навідворот, збільшує безробіття по містах а в першу чергу в Донбасі. До цеї конкуренції не приглядається Народній Комісаріят праці. Та це небезпечна річ і зїзд звертає особливу увагу НКпраці та уряду на необхідність як найшвидче внести регулюючі норми в працю на селі, бо инакше „можливі економічні і політичні наслідки“.

Остання постанова дуже знаменна. На диво на радянській Україні, де вся державна й поміщицька земля перейшла в руки селян, є така маса безробітних наймитів і незаможників, що те її безробіття може довести навіть до якихсь неозначених блище політичних наслідків. Та тих наслідків легко догадатися, це — голодові заворушення, бандитизм і гасла „далой камуну!“. Виявляється, що в українському селі найсильнійше держаться таки глитаї (кулаки), що визискують бідноту также як за царських часів. В обороні тої бідноти, що наймається у глитая, стає аж „Робітземліс“, щоби зберегти її перед визиском. Як дивоглядно виглядає через те головна мета Робітземлісу, мета перебудови села, коли першим його практичним завданням на селі це оборона наймитів. Цікаво, чому ті наймити і бідняки не можуть набути землі в державі, де землю ділили нібито таким чином, що кожний діставав її стільки, скільки міг обробити. Для них землі нема, бодай бідні і держава мусіла би докладати до них, чи краще до тих господарств, які би вони дістали. За те для Жидів призначує держава великі терени задля кольонізації. А це знова діється тому, що на загосподарювання жидівських кольоній вкладається силу закордонного жидівського капіталу. Через те то українська біднота і наймити займаються примусовим волокитством в в пошуканці за роботою. Инша річ, що це причиняється до загострення клясових відносин на селі і в результаті може довести навіть до небажаних політичних наслідків.

Всеж таки був один факт на зїзді, який вважають радянські публіцисти за дуже додатний. Є це обставина, що на зїзді був значний процент делегатів інтелігентів переважно вчених агрономів і лісоводів. Очевидячки, що ці інтелігенти заступали фізичних робітників у великій більшости навіть неграмотних. Обставина ця є на думку радянців знаменним показчиком перелому „нашої інтелігенції та єднання її з робітництвом“. На нашу думку це показчик, що сільська переважно біднота і сільські робітники на землі та в лісі вірять в силу знання інтелігентів і в силу їхнього впливу на поправу незавидної долі робітника більше ніж у свою власну. На жаль вони помиляються, бо річ мається при теперішньому радянському устроєві навпаки. Там більший вплив і голос має кожний партійний пройдисвіт від чесного інтелігента (найкращий приклад Димівка!). Колиж розглянути на загал т. зв. підсумки того зїзду, то мусимо прийти до висновку, що про ніякі підсумки не може бути й мови, бо Спілка навіть в одній сотій частині не сповнила тої ролі, яку їй наложив Ленін і його ідейні спадкоємці.

В. М.

Український музей-архів у Відні.

По довгих заходах удалося осягнути затвердження статута Товариства „Український Музей-Архів“ у Відні. Ініціятива основання цього Товариства вийшла від Центральної Управи УСС. В цей спосіб зістала виконана ухвала громадянських зборів з перед трьох літ, які вложили на ЦУ. УСС. обовязок утворити військовий музей-архів, основою якого послужилоб майно ЦУ. УСС. Цей плян розширено і утворено інституцію загально-національного характеру.

По статуту цілью Товариства є плекання національної традиції українського народу і посліди з історії українських земель. Для осягнення цеї цілі Товариство буде удержувати музей-архів, в якім буде збирати і консервувати ріжні предмети і документи з історії українського народу; удержувати бібліотеку й читальню; видавати памятки, матеріяли й инші публікації з минулого і сучасного життя українського народу; влаштовувати виклади, реферати і курси про Україну і українську справу; влаштовувати виставки історичних памяток й инших предметів з життя українського народу; уділювати стипендії і підмоги на наукові студії й улаштовувати конкурси на праці з ріжних обсягів українського життя.

Членом Товариства може бути кожна фізична і правна особа, без огляду на національність і віру, коли стоїть на грунті національної самостійности українського народу. Вписове виносить 2 корон золотих річна вкладка для звичайних членів 4 кор. золотих, для спомагаючих 35 корон зол. Члени основателі платять одноразово не менше 50 долярів.

Загальні Збори Товариства вибирають Раду Товариства і Контрольну Комісію на протяг трьох літ, уділюють Раді загальних директив і приймають до відомости звіти з діяльности і стану Товариства.

Всіми справами Товариства завідує Рада Товариства і її президія. Рада Товариства складається в той спосіб що загальні збори Товариства вибірають голову Товариства і 6 членів Ради та 3-ох заступників, а крім того до Ради висилають своїх делегатів отсі українські наукові, культурні і громадянські інституції: Всеукраїнська Академія Наук у Київі, Наукове Тов. ім. Шевченка у Львові, Тов. „Просвіта“ в Ужгороді, Обєднання українських організацій в Америці у Філядельфії Па.

Дня 21. грудня н. р. в льокалі „Бесіди“ на Штроцціґассе 3? відбулися конституючі збори Товариства в присутности 33 осіб. Головою Товариства вибрано дир. Мирона Гаврисевича, членами Ради Андрія Жука, Івана Коссака, д-ра Івана Німчука, д-ра Романа Перфецького, д-ра Кирила Трильовського, д-ра Ізраеля Вальдмана. На заступників: паню Олену Залізнякову, д-ра Володимира Ганківського, д-ра Івана Туркина. На членів Контрольної Комісії вибрано дир. Олександра Сербінського, радн. Віталія Витошинського, Михайла Войтовича. Рада Товариства уконституувалася в сей спосіб, що заступником голови вибрано Івана Коссака, секретарем д-ра Івана Німчука, касієром д-ра Романа Перфецького. Рада відноситься до перечислених вгорі наукових і культурних інституцій за визначенням своїх делегатів до Ради.

По виборі Ради і Контрольної Комісії п. Андрій Жук виголосив короткий реферат про практичні завдання Товариства, серед яких на перше місце поставив акцію по збиранню жертв на закупно власного дому для Товариства, без чого Товариство не зможе виконати свого завдання. Збори ухвалили в цьому напрямі директиви для Ради, а деякі з присутних на зборах членів відразу декларували на закупно дому поважнійші суми.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Французький посол для УСРР.

Президент французької республики призначив французьким послом для УСРР. до Харкова Жана Ерберта.

Італ. король жадає уступлення Мусоліні.

Віденський „Абенд“ звідомляє, що італійський король прийняв на авдієнції Мусоліні і висловив йому бажання зміни уряду в інтересі внутр. спокою й апелював до Мусоліні, жадаючи, щоби уступив зі становища премієра. М. відповів, що сам вибере відповідну хвилю і просив короля, щоби ще перед кабінетною крізою видав загальну амнестію для політ. злочинців і щоби оголосив проклямацію до Італ. горожан з зазивом закінчити партійну боротьбу й перевести виборчу реформу на основі згоди. — 30. XII. відбулося надзвичайне засідання ради мін. під проводом Мусоліні при участи майже всіх членів кабінету. По 3-годинній дискусії видано комунікат: Рада мін. є однодушна щодо теперішнього положення, витвореного невідповідальними чинниками і можливих із цього наслідків, головно в економ. і фінансовій ділянці. По відбутій авдієнції Мусоліні у короля, парляментаристи Джоліті, Орляндо і Саляндра мали нараду. Прийшли до переконання, що одинокою розвязкою крізи булоб утворення коаліційного кабінету. Колиб король поручив Джоліті місію утворити кабінет, Саляндра одержав би теку мін. загр. справ, Орляндо внутр. справ. Кабінет Джолітія розписав би негайно нові вибори. Б. прем. і провідник правих ліб. Саляндра подався до димісії зі становища предс. парл. будж. комісії з огляду на стан здоровля. Опозиція коментує цю димісію як важну подію і бажає витягнути з цього консеквенції. Ліберальні посли Касаті і Сарокі рішили з причини димісії Саляндри податися також до димісії. Чутки про димісію цих міністрів ще офіціяльно не справджені.

Бої на „кресах“.

З Варшави звідомляють: Відділи прикордонного корпуса в селі Полосна біля Несвежа розбили диверсійний відділ, що намагався перейти границю. Останніми часами корпус відпер напади численних ватаг на границях. Також із кремянецького повіту приходять вісти про збройні напади на фільварки і громади. Палять фільварки, забирають майно.

Німецький парлямент.

Перше засідання нового німецького парляменту відбудеться дня 5. січня.

СРСР. і видача послів.

Вик. комітет III. інтернаціоналу видав відозву до робітників усіх країв, щоби протестували проти видачі польським соймом трьох українських послів і пос. Ланьцуцкого. З Москви вислано на Захід радіотелеграми у справі видачі українських послів.

Заг. Збори „Учительської Громади“.

При помітній участи членів (кругло 70 осіб) відбулися дня 26. грудня 1924 р. в будинку УПТ. при вул. Мохнацького 12. загальні збори учителів вищих шкіл „Учительська Громада“.

Збори відкрив голова п. рад. С. Громницький, покликавши на заступників голови дир. Д. Коренця зі Львова і дир. Н. Данища зі Станиславова. Секретарювали М. Кужиль з Рогатина і Я. Константинович зі Львова. Звідомлення здавали п. С. Громницький і д-р Р. Цегельський. З них довідалися зібрані, що в р. 1922 був переходово поправився наш стан посідання в ділянці середнього шкільництва. До істнуючих українських гімназій прийшла ще українська гімназія в Стрию, українські паралельки в Бережанах і дві учительські семинарії (у Львові і Перемишлі). Віднова українського приватного шкільництва поступала рівнобіжно з увільнюванням від реквізиції і направою ушкоджених шкільних будинків. Та в минувшім році 1922/23 почався похід проти українського шкільництва. Перш усього шкільним інспекторам Українцях відібрано нагляд над українськими школами, гімназію в Стрию знову підчинено дирекції польської гімназії, учительські семинарії у Львові і Перемишлі зутраквізовано, хлопячі відділи тих семинарій і хлопячу школу вправ у Львові скасовано. В березні 1924 р. заведено у всіх українських школах всупереч обовязуючим законам польську урядову мову та розпочато переношення ідейних учителів на захід (як О. Цісика до Ніска, Гр. Тамощука до Кросна, О. Світлика [illegible] Ряшева (всіх трьох з Коломиї), Смолинського зі Станиславова [illegible] Кросна, а пізнійше д-ра В. Ста[illegible]ка з Коломиї до Лежайська, П. [illegible]дованця з Камінки до Тарнобжега, і т. д.). Також усунено кількох учителів (як І. Сокола в Сокалі, А. Микитюка в Коломиї, Гонтарського в Перемишлі). В українських гімназіях зменшено число годин української мови, надано управілеєні права польській мові, а навіть приказано обходити ро-

ковини відвороту українських військ під фірмою „увільнення Львова від української інвазії“. В червні 1924 р. пятьом професорам з невідомих причин припинено платню і розпочато дисциплінарне слідство.

„Учит. Громада“ видала календарик-шематизм, з якого виявилося, що в середніх школах працює біля 700 Українців, а в тому лише 450 є членами своєї професійної організації.

З поміж 10 чинних філій найкраще розвивалися філії в Станиславові, Перемишлі й Тернополі. Вони уладили академії з приводу ювилею Наук. Тов. ім. Шевченка і зібрали значні фонди на ювилейний дар. Станиславівська філія збудувала в Ямній дім на вакаційну оселю для гімназистів, а в Братишеві думає збудувати такий же дім для дівчат.

Над звітом розвинулася дискусія, після чого вибрано виділ в такому складі: радн. С. Громницький — голова, д-р Ів. Брик, заст. голови, Гр. Микетей — секр., Ів. Сітницький — касієр, М. Рудницька-Лисяк, о. Л. Лужницький, д-р Ів. Рибчин — виділові, Ю. Стефанович, М. Галущинський і Иос. Назар — заст. виділових. До ревіз. комісії вибрано: д-ра Р. Цегельського, д-ра Ів. Раковського і д-ра В. Кучера, а на заст. М. Панчука.

Опісля д-р В. Кучер реферував про проект службової прагматики, внесений в польському соймі. З важнійших внесень і побажань слід згадати потребу періодичного органу, реактивування львівської філії, вступлення в члени інтернаціонального учит. бюра в Парижі, заснування бюра поради для абсольвентів середн. шкіл і т. и. Членську вкладку означено на 10 зол. річно, а крім цього 1 прц. місячної платні на професійні цілі.

Збори пройшли серед поважного і бадьорого настрою.

НОВИНКИ.

— **„Діло“ в 1925 році.** В цім році Читачі „Діла“ одержувати-муть кождого тижня один аркуш *безплатного книжкового додатку*. Таким чином з кінцем року буде в руках наших читачів *пять або шість томів книжок*. Програма цього видавництва так уложена, що половина томів буде посвячена чужостороннім повістям першорядних нових письменників, друга половина перекладам політичної літератури першої якости. Видавництво „Діла“, рішаючись на цей новий і значний видаток і вносячи ним цінний вклад у наше красне й політичне письменство, числить у своїм почині на розуміння і поміч нашого широкого загалу. Щоби заохотити прихильників „Діла“ поширювати наш часопис і звязати їх інтерес з інтересом видавництва, Видавнича Спілка зобовязується оцим протягом чверти-року **безплатно посилати часопис** кождому передплатникові „Діла“, котрий зєднає видавництву шість нових чверть-річних передплатників.

— **Комунікат Народного Комітету.** Зізд повітових Організаторів Української Народної Трудової Партії виніс на нараді у Львові дня 25 грудня 1924 р. отсі постанови: 1. Зізд Організаторів У. Н. трудової партії протестує проти видачі судові членів української парляментарної репрезентації. 2. Зізд стверджує, що видача членів української парляментарної репрезентації судові є дальшою пробою польських адміністраційних властей в цілі приневолення українських послів до пасивности у боротьбі за права своєї нації. 3. Зізд одноголосно одобрює працю української парляментарної репрезентації і її рішуче становище в обороні прав народу, висловлює їй довіря в дальшій боротьбі за здобуття належних прав українському народові. За Президію Зізду: Д-р Ісидор Голубович, Аркадій Маєвський.

— **Конфіската.** Попереднє (290) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за більшу половину вступної статті п. з. „Влада і преса“ і кінцевий уступ статейки „Університетська партизанка“.

— **Осторога Українцям Львова.** Головна Управа У. П. Т. подає до відома: З днем 31. грудня 1924 р. уневажнено всі дотеперішні повновласти районових інкасентів для збирання членських датків для УПТ-ва (на „Рідну Школу“) у Львові видані котриминебудь з львівських Кружків, або Головною Управою УПТ-ва. З тим днем уневажнено всі бльоки (квітарі до виготовлювання через кальку), які є в руках районових інкасентів (платнрт) чи повеснх. Натомісь від 1. січня 1925 р. почавши районові інкасенти Кружків УПТ-ва міста Львова й прилеглих їм громад з львівського подамійського повіту мають повновласть виготовлену Головною Управою УПТ-ва з дати 1. січня 1925 р. на імя інкасента, заосмотрену печаткою Головного Товариства й підписану двома членами Президії, та потверджену Кружком УПТ. даної території. Ті інкасенти одержать нові „квітарі“ і будуть видавати посвідки позначені нумераткою порядковим числом з печаткою Головного Товариства, а на обоpотній стороні з печаткою дотичного Кружка. Просяться уважати, щоби інкасент оставлял у квітарі чисту калькову відбитку. Всі ті застереження не відносяться до пп. декастерійних інкасентів і Левандівки. Головна Управа просить українське Громадянство своєю увагою допомогти усунути надужиття, які подекуди трапляються.

— **Процес Масариківної.** З Відня повідомляють, що в кругах журналістів викликав велику сензацію процес дочки Масарика Аліси проти якогось Корнила Зімка за доконану друком обиду чести. Закиди Зімка, зроблені під адресою Масариківної були такі тяжкі, що вона побачила себе приневоленою потягти його до судової відповідальности.

— **Буря на Чорному Морі.** З Царгороду повідомляють, що на Чорному Морі шаліла нагальна буря, підчас якої багато кораблів потонуло та розбилося.

— **З над Збруча.** В польській пресі появилися відомости про напад диверсійної затаги в околиці Луки Малої під Скалатом. Відомости виявилися настільки вірними, що напад мав місце по той бік Збруча, при чому жертвою нападу і підпалу впало село Мартинівка на радянській території. Вісьмох узброєних бандитів напало на село в цілях грабежі, а коли селяне відперли напад, бандити підпалили село.

— **„Форд“ на „кресах“.** Команда польської поліції в Острозі замовила собі авто Форда для погоні за диверсантами. Відтепер можуть „креси“ спокійно спати під охороною „Форда“.

— **Пожежі.** В Ваттеншайді в копальні „Центрум“ знялася на днях пожежа, в якій двох робітників втратило життя, а трьох віднесло рани. З Токіо повідомляють, що підчас пожежі в тамошньому заведенню для божевільних згоріло 13 осіб а 108 пропало. Пожежа перекинулася на сусідні доми, яких згоріло 50.

— **Влом до італійського банку.** До італійського банку в Женеві вломилися злодії і ограбили 25 кас, забираючи кільканадцять мільйонів лірів в готівці та цінних паперах.

— **Диверзанти на радянщині.** Варшавські часописи повідомляють з Вильна, що поміж стаціями Бігка Раєвичі і Олевськом, на совітській території доконано нападу на поїзд.

— **Муссоліні на лаві обвинувачених.** Один з головних обвинувачених в афері убийства Маттеотія Россі опублікував меморіял, в якому усю вину за фашистівський террор, аж до убиття Маттеоті включно, скидає на Муссоліні.

— **Підвишка трамвайних білетів.** На оновлішньому засіданню міської ради підвищено ціну трамвайних білетів з 17 на 20 сотиків.

— **Премієра „Хмар“** Ярослава Квапіла відбулася в понеділок 29. п. м. Присутна публика приняла пєсу дуже симпатично. Автор пєси Квапіль Ярослав, головний режісер Народного Дівадла в Празі і відомий літерат, здобув собі сею пєсою першу нагороду в чеській Академії Наук і Мистецтва. Пєса перекладена на европейські мови. Дирекція театру повторює виставу сеї пєси в четвер 1. січня 1925 р.

— **Квоти вступу** на концерт в честь Ф. Сметани, який відбудеться в суботу дня 3. січня о год. 7:30 вечір в салі Лисенка вул. Шашкевича 5, продає Книгарня ім. Шевченка. З огляду на те що на концерті будуть присутні чеський консуль і чеські гості, проситься нашу публику точно явитися. 1045 1—1

— **Оголошення** до різдвяного числа „Діло“ приймається найпізнійше до вівторка дня 2. січня 1925 — *Адміністрація*. 2-2

ОПОВІСТКИ.

З Театру. Щоби дати спромогу ширшим кругам нашого громадянства користати з вистав театру, Дирекція заводить абонаменти на 4 і 6 вистав, які будуть дані в місяци січни (виключаючи почесні вистави). Ціна абонаменту: І. ряди на 6 вистав 15 зл., І. ряди на 4 вистав 10 зл., ІІ. ряди на 6 вистав 10 зл., ІІ. ряди на 4 вистав 6 зл. На місяць січень Дирекція дасть 2 премієри комедій і 1 премієру оперетки. Абонаменти можна замовляти в Союз. Базарі, або при касі театру в часі вистави. 1—1

В четвер 1. січня по знижених цінах „Хмари“ пєса на 3 дії Я. Квапіла. В неділю 4. січня год. 5. попол. „Троянда Стамбулу“; вечером 7:30 виступ п. Осиповичевої „Ой не ходи Грицю“. Білети раніше до набуття в „Союз. Базарі“. 1—2

Секція Шкільної помочі при Кружку У. П. Т. ім. Бор. Грінченка у Львові складає отсим прилюдну подяку Вп. Добродіям, що жертвували обув для убогої дітвори, а то Панам: Колюмбас Стефан 3 парі черев., по 1 парі Юзькевич Иосиф, Рак Стефан, Глова Карло, Качмарський Иосиф, Петрович Іван, Бохонко Вол., Іванців Чук, Мацех, Чорній, Глібовецький, Впов. Панам Наргал. Дрималикови і директорови театру Стадниковн за безплатне відступлення салі Муз. Тов. ім. Лисенка, Вп. Макарусі за солідне і дешеве виконання замовленої обуви і иншим Добродієм, що причинилися до уладження Миколаївського свята. Комітет: *Лісковацький, Колісник, Малець*. 1—1

На „Рідну Школу“ зложила Всеч. гр.-кат. Митрополича Капітула у Львові 10 дол. За жертву складаємо щиру подяку. *Головна Управа УПТ-ва*. 1072 1—1

В середу дня 31. грудня 1924 точно о 7. год. веч. у великій салі ім. Лисенка, відбудеться гарний — з богатою програмою КОНЦЕРТ в честь Ів. Франка, заходом „Кружка Самообразування“ при III. уч. держ. Семинарії у Львові. Проситься українське Громадянство о численну участь. Добровільні датки почавши від 1 зл. приймається при касі з подякою. — *Комітет*. 1099 1—1

Руханковий попис „Сокола-Батька“, при співучасти мистця змагуна ковалка запорізького п. Богатирова відбудуться в пятницю дня 2. січня в салі „Народнього Дому“. Початок 7:30. Білети можна набувати раньше в Союзнім Базарі вул. Руська 20. 1088 2—2

Дрібні оголошення.

УКРАІНЕЦЬ літ 30, всесторонно образований (зредукований урядник), кажуть пристійний, оженеться з панною або бездітною вдовою до літ 35, котра допомоглаб йому в егзистенції. Ласкаві зголошення зі знимкою проситься слати до Адміністрації „Діла“ під „Скиталець“. Дискреція під словом чести. 1104 1—2

ПРИЙМУ дві панночки на станцію. — Ольга Коськова, Байки 18. 1100 1-2

ПОШУКУЮ самостійної кухарки зі свідоцтвами. Бек, Словацького 2. II. пов. 1106 1—1

УНЕВАЖНЮЮ затрачені квіти В-ства „Наука й Письменство“ від п. дир. Яськова. — Я. Цурковський, ред. „Н. й П.“ 1103 1—1

ВСЮДИ знана фірма „Иоланда“ у Львові, вул. Сташіца 8, відкриває концесіоновані Міністерством. ВР. і О. П. тримісячні курси крою і шиття, жіночих суконь з днем 1. січня 1925. Вписи приймає до 15. січня 1925. 1076 4—3

ЗДОРОВИЙ і симпатичний мущина середнього росту і в середнім віці на становиску і з майном, глядає подруги життя. Придане пожадане, але неконечне услівє. Добрі кравчині мають першенство. Рефлектуючі на це здорові і симпатичні бльондинки або шатинки (панни і бездітні вдовиці) середнього росту у віці 30—40 літ зволять подати неанонімні зголошення із фотографією до кінця січня 1925 р. на адресу: Л. М. Пуня. Делятин, залізничий двірець. За дискрецію ручиться словом чести. 1090 2—2

ВІДДАМ покій з харчем на дві особи.— Ольга Коськова, Байки 18. 1094 1—2

ПОШУКУЮ учительки до науки 3 дітей з народних шкіл. Навчання гри на скрипках вимагане. Зголошення слати до 8. січня 1925 р. з поданням услівий. Марія Данилович, Бовшів. 1092 2—2

НАВЯЖУ переписку в цілі матримоніяльній з дуже елегантною, 25-літньою панночкою. — Зголошення з фотографією до Адмін. „Діла“ для: „Евгеня“. 1171—3

ЛЕКЦІЇ англійської, французької мови уділяє професор (світовий діяч ст.) методою Берліца, на протязі 4 місяців (4 рази тижнево) або 6 місяців (3 рази тижнево) лекції збірні і поодинокі. Ученики звучних заведень одержують повеквіі. Приймаю також лекції орієнтальних і европейських мов, як: арабська, хінська і японська, еспанська, італійська, португальська, німецька, російська і хорватська. Зголошення: Леонард Біднович, Львів, вул. Коперника 3, IV. пов. Пансіонат Анута телеф. 2300. 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає **О. Костик.** З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.